

A társas vállalkozások és a társas vállalkozók helye a tb rendszerében¹

VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK	2
A TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A TÁRSAS VÁLLALKOZÓK HELYE A TB RENDSZERÉBEN	3
I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében	3
II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái.....	5
II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben.....	6
II./2. A társas vállalkozó személye.....	7

¹ Utolsó frissítés: 2021.12.31. napján hatályos jogszabályok és 2022.01.21. napján hatályos védelmi intézkedésekről szóló szabályok szerint

VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány (a továbbiakban: koronavírus világjárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében **Magyarország egész területén továbbra is veszélyhelyzet van érvényben. A Parlament módosította a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló törvényt, amelynek hatálya és így a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet 2022. június elsejéig tart.² Így továbbra is biztosítható a hatékony és gyors döntéshozatal ahhoz, hogy a járvány okozta nehézségekre rugalmasan lehessen válaszokat adni. Amennyiben a járványhelyzet lehetővé teszi, a Kormány kezdeményezni fogja a veszélyhelyzet korábbi megszüntetését.**

2022. június 18-áig³ hosszabbította meg a Kormány a járványügyi készültséget. A rendelet szerint az eddig 2021. december 18-áig tartó időszak határidejét 2022. június 18-ig tolták ki.

A védelmi intézkedések aktuális, részletes szabályairól a <https://www.jogpontok.hu/Tajekoztatok> oldalon található tájékoztató anyagban olvashatóak további fontos információk.

² 2021. évi CXXX. törvény a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről

³ 705/2021. (XII. 15.) Korm. rendelet a járványügyi készültség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet módosításáról

A TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK ÉS A TÁRSAS VÁLLALKOZÓK HELYE A TB RENDSZERÉBEN

A társadalombiztosítási rendszerben a bevételeket alapvetően a vállalkozások (foglalkoztatók) és másik oldalról a vállalkozók által befizetett társadalombiztosítási (röviden és a továbbiakban: tb) járulékok, valamint a dolgozók, alkalmazottak bruttó keresetéből levont egyéni társadalombiztosítási járulékok képezik. A kiadványban elsősorban a társas vállalkozásokat és a társas vállalkozókat érintő társadalombiztosítási kötelezettségek kerülnek bemutatásra, de néhány esetben szó esik a munkavállalókat érintő kérdésekről is.

I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében

A kisvállalkozásokat alapvetően a foglalkoztatottak létszáma, az éves nettó árbevétel és a mérlegfőösszeg alapján lehet kategóriákba sorolni. Tb szempontjából egyéni és társas vállalkozást, illetve vállalkozót különböztetünk meg.

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (új Tbj.) 2020. július 1-én történő hatályba lépésével módosult néhány fontos szabály, ezek közül kiemelendő:

2020. július 01-től minden dolgozó nyugdíjast megillet majd a járulékmentesség, ami átlagosan 14%-os jövedelememelkedést jelent a nyugdíjasok számára, ami

eddig csak a munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjasoknak volt biztosított.

Az új társadalombiztosítási törvény (2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről) alapján 2020. július 1-jétől a nyugdíjjárulék, a természetbeni és pénzbeli egészségbiztosítási járulék, valamint a munkaerőpiaci járulék összeolvadásával új, **egykulcsos társadalombiztosítási járulékot** kell fizetni. A biztosítottat terhelő társadalombiztosítási járulék mértéke 18,5%, vagyis megegyezik a korábbi járulékmértékek összegével. Az új törvény a nyugdíjjárulékot továbbra is külön nevesíti, mert egyes ellátások (például gyermekgondozási díj, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, ápolási díj, álláskeresési támogatás stb.) után a jövőben is csak nyugdíjjárulék fizetendő. A járulékok összevonásával a megbízási jogviszonyban dolgozók, a nem főfoglalkozású társas és egyéni vállalkozók, valamint a biztosított mezőgazdasági őstermelők társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettsége a beolvadó munkaerőpiaci járulék mértékével, 17%-ról 18,5%-ra nő. Ugyanakkor 2020. július 1-je után ezen személyek álláskeresési ellátásokra is jogosultságot szereznek.

A járulékfizetés alsó határa az egyéni vállalkozók, és a társas vállalkozók után csökken, a munkaviszonyban foglalkoztatottak esetén pedig bevezetésre kerül.

A társadalombiztosítási járulék alapja

- egyéni vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a személyesen végzett főtevékenysége középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú

- szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege,
- társas vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege,
 - munkaviszonyban foglalkoztatott esetén a társadalombiztosítási járulék alapja havonta legalább a minimálbér 30%-a.⁴

II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái

A társas vállalkozás kifejezést a társadalombiztosítási jogszabály⁵ (a továbbiakban: Új Tbj. tv.) gyűjtőfogalomként használja.

A társas vállalkozások fogalma alá alapvetően a társasági adóról⁶ szóló törvény (a továbbiakban: Tao tv.), valamint a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló⁷ (a továbbiakban: Katv.) törvény hatálya alá tartozó adózók tartoznak.

2014-től a Ptk.⁸ rendelkezik a gazdasági társaságokról, amelyek mind társas vállalkozások, ugyanakkor az egyéni cég is társas vállalkozásnak tekinthető, amelyről az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV.

⁴ 2022-ben a minimálbér 200.000 Ft, a garantált bérminimum 260.000 Ft.

⁵ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (új Tbj.)

⁶ 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

⁷ 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról (kata) és a kisvállalati adóról (kiva) szóló törvény (Kativ.)

⁸ 2013. évi V. törvény a polgári törvénykönyvről

törvény rendelkezik.⁹ Ebből látszik, hogy bár alapvetően a több személy által végzett közös és meghatározott formában végzett vállalkozói tevékenység számít társas vállalkozásnak, a fogalmat azonban tb szempontból kell megvizsgálni. A társas vállalkozás foglalkoztatónak minősül a társas vállalkozó viszonylatában, azaz a tagi jogviszony okán, de lehet még foglalkoztató más jogviszony, pl. munkaviszony vagy megbízási jogviszony alapján. Az Új Tbj. 4. § 20. pont határozza meg a társas vállalkozási formákat, amelyek az alábbiak.

II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben

- a közkereseti társaság (kkt.),
- a betéti társaság (bt.),
- a korlátolt felelősségű társaság (kft.),
- a közös vállalat (kv.)
- az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,
(a fenti társas vállalkozások az előtársaságként történő működés időszakában is ide tartoznak),
- a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda,
- a gépjárművezető-képző munkaközösség,
- az oktatói munkaközösség,
- az ügyvédi iroda,
- a közjegyzői iroda,

⁹ Ptk. 3:88. § (1) A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

- a végrehajtói iroda,
- az egyéni cég (ec.).

II./2. A társas vállalkozó személye

Az, hogy az egyes társasági formában kit kell társas vállalkozónak tekinteni, az az egyes társasági formáknál eltérő lehet, ezért célszerű áttekinteni, hogy az Új Tbj. 4. § 21. pontja szerint ki minősül társas vállalkozónak.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás tagja, így ide kell sorolni:

- a betéti társaság bel- és kültagját, a közkereseti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés tagját, ha a társaság tevékenységében ténylegesen és **személyesen közreműködik**, és ez nem munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében történik (tagsági jogviszony). A szabadalmi ügyvivői társaság tagja, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja, ha a társaság tevékenységében személyesen közreműködik.
- Az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a végrehajtó iroda, a gépjárművezető-képző munkaközösség, az oktatói munkaközösség, az egyéni cég tagja.

A tagsági jogviszony esetében ugyanaz a személy tulajdonosa, tagja az adott cégnek, ez esetben, ha nincs más jogviszonya a társas vállalkozással pl. munkaviszony vagy megbízási, akkor pusztán a tagsági jogviszony alapján már tb-kötelezettségek terhelik a társas vállalkozót és utána a társas vállalkozást.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás ügyvezetője is.

- A betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság olyan természetes személy tagja, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látja el.

Pl. egy kft.-ben egyszerre tulajdonos és ügyvezető is a tag. Ilyen esetben, amennyiben a munkavégzés munkaviszonyban történik, akkor a Munka törvénykönyve szerint kell eljárni tb szempontból is, nem a társas vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint.

A járulékfizetés alsó határa 2020. július 1-jétől a társas vállalkozók után csökken.

A társadalombiztosítási járulék alapja:

- társas vállalkozók esetén a minimálbér, illetve ha a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege (a korábbi 150% helyett).
- A társas vállalkozókon belül külön kategóriát képez **a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó, akire több szempontból eltérő szabályok vonatkoznak:** az a társas vállalkozó, aki a vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként végzi, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Összegezve elmondható, hogy foglalkoztató a társas vállalkozás nemcsak alkalmazottai után, hanem tagjai után is lehet. Ha a tagok személyes bérszámfejtett megbízási jogviszony vagy munkaviszony alapján működnek közre a

vállalkozásban, akkor tb szempontból ezen jogviszonyok alapján kell őket megítélni. Munkaviszony vagy megbízási jogviszony hiányában: a tagsági jogviszony alapján alakulnak a tb-kötelezettségek és a tagjai után a társas vállalkozás foglalkoztatónak számít.

A társas vállalkozói jogviszonyt így el kell különíteni az alábbi, gyakran előforduló jogviszonyoktól:

- megbízási jogviszony, munkaviszony, ahol a megbízott vagy a munkavállaló foglalkoztatott. Foglalkoztatott az, aki nem minősül egyéni vagy társas vállalkozónak és foglalkoztatója biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztatja.